

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Ivdiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos & Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

4. Aquæ co[m]mendatio, est hostilis aquæ subductio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45686

Oriuntur in ultimis montibus Pelignorum, transit Marsos, & Fuciuuus lacum; Romanum non dubie petens. Mox specu mersa, in Tiburtinase aperit IX. M. Pass. fornicibus structis perducta. Primus eam in urbe ducere auspicatus est Ancus Marcius, unus e regibus. Postea Quintus Marcius rex in pratura. Rursusque restituit M. Agrippa. Idem & VIRGINEM adduxit ab octauo lapidis diverticulo II. M. passum, Pranestina via. Iuxta est Herculaneus riuis, quem refugiens virginis nomen obtinuit. Horum omnium comparatione differentia supradicta deprehenditur, cum quantum Virgo tactu, tantum praeslet Marcia hanstu. Quanquam utriusque iam pridem urbi perit voluptas, ambitione, avaritiaq; in zillis ac suburbana decoquenteribus publicam salutem. Haec ille. De nostra aetate nihil attinet dicere. Oculi nobis dicunt, quanti fiant aquæ. Vino facilius careremus: & ab aquis homines fieri vigilantiores, dulcioribusque somnis, quam vini potores, frui, docet Philostratus.

Pretijs porro aquarum, vel inimici, aut hostes subscribunt; qui, cum aquas auertunt, aut auferunt, plurimum se auferre arbitrantur. Isaaco inuidentes Palestini, omnes putoeos, quos foderant serui patris illius Abraham, illo tempore, obstruxerunt, impletos humo. Rursum fodit alios putoeos, quos foderant serui patris sui Abraham, & quos, illo mortuo, olim obstruxerant Philistijm, appellavitq; eosdem nominibus, quibus antea pater vocauerat. Foderuntq; in Torrente, & repererunt aquam viuam. Sed & ibi iurgium fuit pastorum Gerara, aduersus pastores Isaac, dicentium: Nostra est aqua. Quamobrem nonen putei, ex eo, quod acciderat, vocauit calumniam. Foderunt autem & alium: & pro illo quoq; rixatis sunt, appellavitque eum inimicitias. Profectus inde fodit alium puteum, pro quo non contendunt. Itaque vocauit nomen eius, Latitudo, dicens: Nunc dilatauit nos Dominus, & fecit crescere super terram. Pro re leui non contendunt, nisi leues. Hic inter grauissimum Patriarcham, & inter Abimelech regem, ac Philistæos, de puteis lis toties mota est. Apparet igitur vel hinc, magnum eos, in puteis momentum posuisse. Quod etiam fuit videre, in Holoferne Bethuliam obsidente, qui, dum circuit per gyrum, reperit, quod fons, qui influebat, aqueductum illorum, a parte Australi, extra ciuitatem dirigeret; & incidi pracepit aqueductum illorum. Erant tamen non longe a muris fontes, ex quibus furtim videbantur

Philostrat:
lib. 2. de vit.
Apollonij,
cap. 34.
IV.

Gen. 26. 15.

Judith. 7. 6.

bantur haurire aquam, ad refocillandum potius, quam ad potandum. Sed filii Ammon & Moab accesserunt ad Holofernem, dicentes: Filii Israël, non in lancea, nec in sagitta confidunt, sed montes defendunt illos, & muniti illos colles in precipitio constituti. Ut ergo, sine congreessione pugna possis superare eos, pone custodes fontium, ut non hauriant aquas ex eis; & sine gladio interficies eos: vel certe fatigati tradent cimitatem suam, quam putant in montibus positam superari non posse. Et placuerunt verba hac, coram Holoferne, & coram satellitibus eius, & constituit, per gyrum centenarios, per singulos fontes. Cumq[ue] ista custodia, per dies viginti fuisse expleta, defecerunt cisterne, & collectiones aquarum omnibus habitantibus Bethuliam, ita ut non esset, intra cimitatem, unde satiarentur, vel una die, quoniam ad mensuram dabatur populis aqua quotidie. Eiusdem modi historijs strategematum libri sunt pleni; è quibus perspicuum est, magnum esse, in aquis, beneficium, grande momentum: quod tantò pluris ut fiat, sinit Deus homines, negatione aquæ, intelligere. Valde enim charum nobis debet esse, quo tam ægrè caremus. Denique id, vbi deest, summo labore atque sumptu, effossis puteis, querimus; quod passim alibi, & totis riuis fluuijsque diuina nobis bonitas largitur.

V. Quamobrem & ipsi sancti beneficia præstituri, fontes ap-

Theod. serm. 2. de prouid. Num. 20. 9. ruerunt. An non enim tulit Moyses virgam, que erat in conspectu Domini, sicut præceperat ei, congregata multitudine, ante petram, dixitq[ue] eis: Audite rebelles, & increduli: Num de petra hac vobis aquam poterimus ejcere? Cumq[ue] eleuasset Moyses manum, percutiens virgabim scilicet, egressa sunt aquæ largissima, ita ut populus biberet, & jumenta.

Exod. 17. 6. Erat autem hæc alia petra, & alia percusso ab illa, quæ in Exodo memoratur. Hæc enim facta est, in Raphidim, juxta Sinai, anno primo vel secundo, post egressum ex Ægypto; illa autem altera, in deserto Sin, apud Cades, sub initium anni quadagesimi, post exitum ex Ægypto. Igitur bis hoc beneficium prodigiosum præstitit populo Moyses; sicut & alter Moyses Christus, à quo, ceu fonte perenni, aut jugi aqua omnium cœlestium & terrenorum beneficiorum, itidem legimus, duos vberrimos ac saluberrimos fontes nobis excitatos: à nascente vnum, alterum à moriente. Ut enim de dulcissimis & diuinissimis fontibus lachrymarum nihil dicamus, nascente in spelunca Christo, inibi, ad ea, quæ, usus quotidianus polcen-